

III KVARTALNI IZVJEŠTAJ

**O RADU SKUPŠTINSKIH ODBORA (ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE,
ZAKONODAVNI ODBOR I ODBOR ZA EVROPSKE INTEGRACIJE)**

O RADU SUDSKOG I TUŽILAČKOG SAVJETA

Građanska alijansa, Crna Gora

Oktober 2020. godine

Za izdavača

Boris Raonić

Koordinator programa

Zoran Vujičić

Autor izvještaja

Zoran Vujičić

Monitoring tim

Zoran Vujičić

Milan Radović

Dušica Merdović

Anđela Đuković

Prelom i lektura

Amina Murić

Stavovi izneseni u ovom izvještaju ne moraju nužno odražavati mišljenje Ambasade Kraljevine Norveške, Balkanskog fonda za demokratiju Njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država ili njihovih partnera. Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

This project is financially supported by The Royal Norwegian Embassy in Belgrade.

<https://www.norway.no/en/serbia/>

Realizaciju projekta finansijski je podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu.

<https://www.norway.no/en/serbia/>

I UVOD

Izveštaj koji je pred vama predstavlja nadgledanje rada Zakonodavnog odbora, Odbora za Evropske integracije i Odbora za ljudska prava i slobode i rada Sudskog i Tužilačkog savjeta u periodu **od 01.07. do 30.09.2020.** godine. Ovaj izvještaj je treći kvartalni izvještaj. Prvi i drugi izvještaj možete preuzeti na sljedećim stranicama:

<https://gamn.org/wp-content/uploads/2020/04/GA-Izvjestaj-o-radu-tri-odbora-i-Sudskog-i-Tuzilackog-savjeta.pdf>.

<https://gamn.org/wp-content/uploads/2020/07/GA-Izvie%C5%A1taj-o-radu-tri-Odbora-i-Savjeta-jul-2020.pdf>

Parlamentarni izbori koji su održani 30. avgusta 2020.godine u Crnoj Gori su uticali da se aktivnosti u ovom kvartalu značajno smanje, što je i uticalo na rad odbora. Takođe, tokom avgusta mjeseca su aktuelni odmori, pa je i rad Sudskog i Tužilačkog savjeta takođe bio smanjen.

Ova aktivnost se realizuje u okviru projekta „Transparentno i efektivno pravosuđe za efikasne pregovore u poglavljima 23 i 24“ koji je finansijski podržala ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu.

Realizacija projekta počela je u januaru 2020. godine i planirano je da traje do kraja 2020. godine. U tom periodu objavićemo još jedan izvještaj koji je ujedno i finalni.

U monitoringu rada Odbora i Sudskog i Tužilačkog savjeta učestvuju obučeni monitori. Monitoring se odvija na osnovu memoranduma sa skupštinskim odborima i Tužilačkim i Sudskim savjetom koji je GA potpisala.

Cilj monitoringa je da se doprinese unapređenju procesa pridruživanja i ispunjavanja mjera iz poglavlja 23 i 24 i to kroz definisanje preporuka za unapređenje transparentnosti i efikasne implementacije preporuka u ovoj oblasti, sa posebnim fokusom na poglavlja 23 i 24.

Pored ovih aktivnosti, u okviru ovog projekta realizovali smo takođe i izradu vodiča kroz član 5 Evropske konvencije o ljudskim pravima i informativni flajer o Kodeksu sudijske i tužilačke etike.

Na kraju, zahvaljujemo se na kvalitetnoj saradnji poslanicima Zakonodavnog odbora, Odbora za Evropske integracije i Odbora za ljudska prava i slobode i predstavnicima Sudskog i Tužilačkog savjeta.

II SKUPŠTINSKI ODBORI

Zakonodavni odbor

Tokom izvještajnog perioda održano je 7 sjednica. Prva sjednica je održana 01. jula sa 8 tačaka dnevnog reda i to:

1. Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore;
2. Prijedlog zakona o medijima;
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe;
4. Predlog zakona o ljekovima;
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti;
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći;
7. Predlog zakona o Fondu rada;
8. Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.

Prva tačka dnevnog reda *Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore* je bila značajna jer je predstavnik GA član Savjeta RTCG. Imajući u vidu ulogu i značaj javne radio-difuzije u ostvarivanju temeljnih principa demokratskog građanskog društva i zadovoljavanju interesa najšire javnosti u oblasti informisanja, Predlogom zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, u cilju jačanja institucionalne nezavisnosti RTCG, te implementacije JUFREX preporuka iz predmetne oblasti, uz postojeće su definisani novi instituti, i to: Kriterijumi za članstvo u Savjetu RTCG; Institut Upravnog finansijskog odbora; Institut Ombudsmana RTCG; Postupak uvođenja novih usluga; Nadzor nad sprovođenjem Ugovora o pružanju javnih usluga; Nemogućnost izbora političkih funkcionera, poslanika i odbornika za članove Savjeta RTCG za vrijeme trajanja mandata i najmanje dvije godine od prestanka njihove funkcije.

Novim zakonskim rješenjem se definiše način imenovanja članova Savjeta RTCG, takođe dodatno se definišu pitanja konflikta interesa, kriterijumi za člana Savjeta, po kojem broj nominacija neće biti odlučujući za članstvo u Savjetu, što je bila ključna kritika GA jer su pojedine NVO organizacije ovo zloupotreblyavale da bi imali svoje predstavnike i bitno uticale na rad samog Savjeta.

Druga sjednica je održana 07.07.2020. godine sa pet tačaka dnevnog reda i to:

1. Amandman na Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici, koji je podnijela Vlada Crne Gore;
2. Amandmani (13) na Predlog zakona o medijima,
3. Amandmani (6) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe,
4. Amandmani (3) na Predlog zakona o ljekovima,
5. Amandmani (3) na Predlog zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu

Treća sjednica je održana 09.07.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda. Četvrta i peta sjednica su održane 27.07.2020. godine sa osam tačaka dnevnog reda i to:

1. Amandmani (43) na Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore,
2. Amandmani (20) na Predlog zakona o medijima,

3. Amandmani (17) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti,
4. Amandmani (2) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći,
5. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju,
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata,
7. Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o finansiranju upravljanja vodama,
8. Amandmani (38) na Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore.

Naznačajnija novina Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju je uvođenje korisnika penzije koji je sklopio životno partnerstvo sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola. Predlaže se da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti i djeca ovih lica. Takođe, u cilju izjednačavanja vanbračnog druga u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, predlaže se da pravo na porodičnu penziju, pod uslovima koji važe za bračnog druga, može ostvariti vanbračni drug.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom, predlaže postepeno ukidanje posebnih uslova penzionisanja (do 31.12.2021. godine), nakon čega će svi osiguranici ostvarivati pravo na penziju po opštim uslovima, koji važe za sve osiguranike. Takođe se predlaže da se za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju, uzima u obzir staž osiguranja, odnosno, periodi provedeni na radu za koje je uplaćen doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, dok se za određivanje visine penzije uzima u obzir penzijski staž (u koji osim staža osiguranja spadaju i periodi posebnog staža za koje nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje). Za lica koja, po važećem zakonu, pravo na penziju ostvaruju sa 40 godina staža osiguranja propisuje se i starosna granica od 61 godinu života. Predlaže se podizanje starosne granice za sticanje prava na prijevremenu starosnu penziju sa 62 na 63 godine života (u prelaznom periodu od 2020. do 2025. godine). Navedene mjere bi trebalo da utiču na sprečavanje ranijeg napuštanja tržišta rada i ranog penzionisanja.

U dijalogu sa sindikatima dogovoreno je: da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju (čije podizanje je bilo predviđeno na 67 godina života) zaustavi na 66 godina života za muškarca i 64 godine za ženu; da se iz obračunskog perioda izračuna visina penzije do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz 1/4 perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije.

Šesta sjednica je održana 29.09.2020. godine sa šest tačaka dnevnog reda:

1. Predlog zakona o putevima;
2. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici;
3. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodatu vrijednost;
4. Predlog zakona o inovacionoj djelatnosti;
5. Predlog zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija; i
6. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti

Sedma sjednica je održana 30.07.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda:

1. Amandmani (16) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Odbor za evropske integracije

U trećem kvartalu 2020. godine Odbor za evropske integracije održao je jednu sjednicu.

Sjednica je održana 24.07.2020. godine. Na istoj je održano Konsultativno saslušanje predstavnika nadležnih institucija na temu: Izazovi u pregovaračkim poglavljima 23 i 24, sa fokusom na nalaze u Nezvaničnom dokumentu Evropske komisije o stanju u poglavljima 23 i 24 za Crnu Goru iz juna 2020.

Iako je prema navodima gđina Drljevića, glavnog pregovarača, nezvanični izvještaj Evropske komisije ohrabrio Crnu Goru, jer je na osnovu tog papira otvoreno posljednje pregovaračko poglavlje, odgovarajući pred članovima skupštinskog Odbora za evropske integracije, ukazao je da je neophodno je da dođe i do povratka političke debate u najviše predstavničko tijelo, što je odgovornost svih političkih aktera. Konstruktivno učešće svih strana je neophodno kako bi se povećala odgovornost, nadzorna uloga zakonodavne vlasti i bolji kvalitet zakonodavstva.

Odbor za ljudska prava i slobode

U trećem kvartalu 2020. godine Odbor za ljudska prava i slobode održao je jednu sjednicu.

Sjednica je održana 15.07.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda:

1. Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2019. godinu

Pozitivan napredak u radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore je konstatovan u posljednjem izvještaju EK za Crnu Goru. "Pojačani su kapaciteti institucija za ljudska prava i Ministarstva za ljudska i manjinska prava, a povjerenje u kancelariju Ombudsmana i kvalitet njenog rada se povećava". Vidljivost kancelarije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, proaktivno djelovanje i produktivnost dalje su se poboljšali, kao i djelotvornije prpratne aktivnosti. Broj prijavljenih slučajeva nastavio je da raste, što bi mogao biti pokazatelj sve većeg povjerenja građana u ovu instituciju. Saradnja sa organizacijama civilnog društva ostaje pozitivna, naročito u oblasti borbe protiv diskriminacije; međutim treba da se usvoji sistematičniji i strukturiraniji pristup proaktivnom djelovanju prema građanima. Finansijska sredstva koja se obezbjeđuju za Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava i kancelariju Zaštitnika nisu dovoljna da oni mogu svoje poslove efikasno da obavljaju.

Što se tiče sprečavanja torture i zlostavljanja, Zaštitnik nastavlja da realizuje preporuke Evropskog komiteta za sprečavanje torture i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja (CPT). Kapacitet Nacionalnog preventivnog mehanizma (NPM) je ojačan, što pokazuju i rezultati njegovog rada. NPM treba da pokaže proaktivniji pristup redovnijim posjetama zatvorima i drugim mjestima gdje su lica lišena slobode, uključujući i nenajavljene posjete. Nedostaci i kašnjenja u istragama i procesuiranju predmeta navodnog nasilja počinjenog od strane službenika za sprovođenje zakona, uključujući i one u kontekstu protesta, kao i blage sankcije za utvrđena krivična djela, znak su teškoća u iskorjenjivanju zlostavljanja i u utvrđivanju bilansa rezultata u izricanju odvrćajućih sankcija. Zlostavljanje od strane policije treba da se rješava kroz strožije zapošljavanje, bolju obuku i poboljšani nadzor; nedostaci i dalje postoje u vezi sa unutrašnjom kontrolom i disciplinskim postupcima policije. Navedene poteškoće odnose se i na prijavljene slučajeve navodnog zlostavljanja u zatvorima, uključujući i slučajeve upotrebe produženog vezivanja i fiksacije, koji treba da se rješavaju. Ne postoje dovoljni zaštitni mehanizmi za lica lišena slobode. U psihijatrijskoj bolnici u Dobroti, potrebno je hitno preduzeti mjere da se riješi prenatrpanost kapaciteta. Crna Gora treba da pokaže spremnost da djelotvorno sprečava i vrši represiju pretjerane upotrebe sile od strane službenika za sprovođenje zakona, uključujući i putem

obezbjedivanja da se oni uvijek mogu identifikovati putem identifikacionog broja. U vezi sa nasiljem u zatvoru 2015. godine, u prvom stepenu na rješenje čeka krivični predmet protiv 13 službenika obezbjeđenja u zatvoru.

Što se tiče zatvorskog sistema, materijalni uslovi pritvora i dalje se poboljšavaju kroz renoviranja manjeg obima, ali ukupno gledano, uslovi su i dalje slabi. I dalje postoje izazovi vezani za pružanje zdravstvene zaštite licima lišenim slobode. Uprkos pruženoj podršci i dodatnom zapošljavanju, napredak u rehabilitaciji i resocijalizaciji je ograničen. Nastavilo se sa obukom, podizanjem svijesti i izgradnjom kapaciteta službenika obezbjeđenja i drugih zaposlenih o standardima u oblasti temeljnih prava u zatvorima. Izmjene i dopune Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu i Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti doneseni su u martu 2019. godine. Ostvaren je određeni napredak u vezi sa sistemom alternativnih sankcija, ali se kasni sa implementacijom. Iako je broj zaposlenih u sistemu za uslovnu slobodu povećan, generalno gledano resursi su i dalje nedovoljni i ukupni kapacitet sistema za uslovnu slobodu treba dalje povećavati. Dalji su naponi potrebni da se u oblasti uslovne slobode implementiraju alternative kućnom pritvoru.

III IZVJEŠTAJ O RADU SUDSKOG I TUŽILAČKOG SAVJETA

-Izveštaj EK o napretku Crne Gore za 2020. godinu o Sudskom i Tužilačkom savjetu

Izveštaj o napretku Crne Gore za 2020. godinu i dalje ukazuje da su preostala pitanja u vezi sa jačanjem nezavisnosti Sudskog savjeta protiv neprimjerenog političkog uticaja, na primjer učešće ministra pravde po službenoj dužnosti. Mehanizam protiv zastoja uveden izmjenama zakona o Sudskom savjetu iz 2018. godine i dalje se primjenjuje, omogućavajući produženje mandata nesudskih članova dok se ne izaberu novi. Nakon ostavke predsjednika Sudskog savjeta u decembru 2019. godine, Savjet je nastavio da radi u nekompletnom sastavu. U julu 2020. godine, nakon objavljivanja novog poziva za kandidate u januaru 2020. godine, Parlament ponovo nije uspio da obezbijedi dovoljnu većinu za bilo kog od kandidata za četiri nesudska člana Sudskog savjeta. Odluka Sudskog savjeta o ponovnom imenovanju sedam predsjednika sudova, uključujući predsjednika Vrhovnog suda, na najmanje treći mandat, izaziva ozbiljnu zabrinutost zbog tumačenja Sudskog savjeta i duha ustavnog i zakonskog okvira, koji ograničava ta imenovanja na najviše dva mandata kako bi se spriječila prekomjerna koncentracija ovlašćenja u pravosuđu. Takođe, nije u skladu sa preporukama GRECO-a o nezavisnosti pravosuđa, koje se očekuje da će Crna Gora poštovati.

Evidencija o primjeni etičkih kodeksa i disciplinske odgovornosti sudija i tužilaca i dalje je loša. U prvoj polovini 2020. godine bila su dva izvještaja o navodnom kršenju etičkog kodeksa sudija i dva izvještaja o navodnom kršenju etičkog kodeksa tužilaca. Protiv jednog sudije pokrenut je disciplinski postupak. Sistem za otkrivanje kršenja pravila integriteta mora biti efikasniji osiguravanjem odgovarajućeg praćenja svih slučajeva koji daju osnovu za disciplinsku odgovornost. Objektivnost, proporcionalnost i efikasnost disciplinskog okvira za sudije tek treba da budu ojačani. Pristup rješavanju slučajeva u obje komisije koje nadgledaju primjenu etičkih kodeksa još uvek je nedosljedan. Pravni lijek protiv odluka etičkih komisija oba savjeta još uvek nije uveden zakonom. Relevantne odluke tužilačkog i sudskog vijeća nijesu dovoljno motivisane i sudska praksa tek treba da se razvije. Iako je savjetodavna funkcija etičkih komisija ojačana u pravosuđu i tužilaštvu, etika i profesionalno ponašanje u pravosuđu i informacije o postojećim žalbenim mehanizmima treba dalje unapređivati.

Sudski savjet Crne Gore

Tokom izvještajnog perioda je održano je 6 sjednice Sudskog savjeta,

Na prvoj sjednici održanoj 03.07.2020. godine su bile dvije tačke dnevnog reda i to

1. Sudski savjet je konstatovao prestanak funkcije sutkinji Osnovnog suda u Podgorici, zbog imenovanja na novu dužnost;
2. Savjet je donio odluku da se raspiše interni oglas za popunjavanje upražnjenog sudijskog mjesta u Osnovnom sudu u Podgorici na osnovu dobrovoljnog trajnog raspoređivanja.

Na sjednici održanoj 15.07.2020. godine sa jednom tačkom dnevnog reda je razmatran Nacrt Memoranduma o razumijevanju u vezi sa uslovima upućivanja crnogorskog službenika na rad u Registrar Suda za ljudska prava u Strazburu i data je saglasnost za zaključenje Memoranduma o razumijevanju u vezi sa uslovima upućivanja na sekundiranje Danila Vujanovića, zaposlenog u Osnovnom sudu u Podgorici u Registrar Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Na sjednici održanoj 20.07.2020. godine su :

1. Razmatrana pitanja odgovornosti sudija;

2. Tekuća pitanja.

Vezano za prvu tačku dnevnog reda, Sudski savjet je 07.07.2020. godine, dobio informaciju da je Milosav Zekić, sudija i zamjenik Osnovnog suda u Rožajama, 11.09.2019. godine pravosnažno osuđen na uslovnu kaznu zatvora u trajanju od 5 mjeseci zbog izvršenja krivičnog djela Ugrožavanje sigurnosti i krivičnog djela Laka tjelesna povreda.

Kako Savjet uopšte nije bio informisan o ovom događaju, zatražili su od Sekretarijata da napravi uvid u dokumentaciju i prikupi sve podatke u odnosu na pritužbu grupe građana, kako bi se ispitale sve okolnosti vezane za dati predmet, te je utvrđeno da je predstavka „Grupe građana“, zavedena u Sekretarijatu 23.01.2019.godine; da je provjerom kroz PRIS utvrđeno da je u predmetu K. br 159/18 Osnovnog suda u Kotoru, lice protiv koga se vodi postupak Milosav Zekić, a postupajući sudija je Momirka Tešić; zatim da je 05.02.2019.godine, upućen email sutkinji Momirki Tešić na izjašnjenje i zatraženo da se ona kao sudeći sudija izjasni o okolnostima, odnosno, da potvrdi da li se radi o sudiji, ali da do danas sudija Tešić nije odgovorila na isti. Dalje, da je aktom broj 05-1140/19 od 20.02.2019. godine, pritužba upućena i predsjedniku Osnovnog suda u Kotoru na izjašnjenje; te da je 04.03.2019.godine, predsjednik Osnovnog suda u Kotoru dostavio akt posl.l.br.V – Su. 164/19 od 27.02. 2019.godine, koji je primljen u Sekretarijatu 04.03.2019. godine. Zatim da je, 15.03.2019. godine, poslat mejl Disciplinskom tužiocu Muzafiru Hadžajliću sa predmetnom pritužbom. Međutim, zbog određenih tehničkih problema u serveru, predmetni mejl nije primljen od strane servisa sudstva iz tehničkih razloga, jer je poslat sa kućne lokacije, tako da je došlo do gubljenja sigurne sesije zbog loše internet konekcije sa udaljene lokacije, te da je ova informacija dobijena tek u pripremi ove sjednice.

Dalje su istakli da su 09.07.2020. godine uputili zahtjeve za izjašnjenje predsjednicima osnovnih sudova u Rožajama i Kotoru, povodom pravosnažne presude u postupku koji je vođen protiv sudije Milosava Zekića. Od predsjednika Osnovnog suda u Rožajama dobijeno je izjašnjenje mejlom od 10.07.2020, kao i putem pošte 15.07.2020. godine.

Takođe, da je dana 10.07.2020. godine upućen zahtjev svim predsjednicima sudova (osim Vrhovnog) da dostave obavještenje da li se i od kada vodi krivični postupak protiv bilo kog sudije.

Predsjednik Osnovnog suda u Rožajama je 15.07.2020. godine Sudskom savjetu podnio i Predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sudije Milosava Zekića, te je navedeni predlog istog dana upućen Disciplinskom tužiocu.

U međuvremenu, sudija Zekić je dostavio akt kojim podnosi ostavku.

Predsjednik suda u Kotoru, Branko Vučković, dostavio je presudu od 11.09.2019. godine Sudskom savjetu 20.07.2020. kao odgovor na traženo izjašnjenje od strane predsjednice Savjeta bez izjašnjenja o predmetnom slučaju.

Članovi Savjeta su tokom svojih diskusija iznijeli stavove da nije prvi put da se dešava da sudija podnosi ostavku u trenutku kada treba započeti ili je već započeo disciplinski postupak protiv njega i da je očigledno da se radi o izbjegavanju odgovornosti pojedinih nosilaca sudijskih funkcija. Ono sa čim su se svi članovi složili, jeste da ne isključuju ni odgovornost samog Savjeta, iako u pojedinim situacijama ne postoji zakonsko uporište za reagovanje, nego se sprovodi striktno procedura propisana zakonom u slučaju disciplinske odgovornosti. I ne samo disciplinske odgovornosti, nego i podnošenjem ostavke od strane sudije.

Konstatovano je da su ustavne odredbe jasne kada prestaje sudijska funkcija, te da Sudski savjet samo konstatuje podnijetu ostavku. Savjet je konstatovao prestanak funkcije Milosavu Zekića, sudiji Osnovnog suda u Rožajama u skladu sa članom 121 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da sudiji prestaje funkcija ako to sam zatraži. Savjet je razmatrao pitanje odgovornosti i drugih lica u vezi sa činjenicom da da nijesu preduzete zakonom predviđene radnje kod saznanja za vođenje postupka protiv sudije, odnosno po pravosnažnosti odluke o kažnjavanju.

Imajući u vidu da su predsjednici i sudija koji je vodio postupak bili dužni da blagovremeno informišu Sudski savjet o krivičnom postupku koji se vodio protiv sudije, a oni su to učinili tek nakon što je predsjednica Sudskog savjeta zatražila informaciju 09.07.2020. godine, po saznanju o izvršenom krivičnom djelu od strane sudije, Savjet je zauzeo stav da je neophodno prikupiti dodatna izjašnjenja kako bi se utvrdilo činjenično stanje i odgovornost svih koji su bili dužni u skladu sa zakonom da sprovedu određene radnje povodom pomenutog postupka protiv sudije Zekića i upute blagovremenu i potpunu informaciju Savjetu.

S obzirom na odredbu 32 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama i član 19b Zakonika o krivičnom postupku, Sudski savjet će zatražiti kompletne spise predmeta od predsjednika Osnovnog suda u Kotoru, kako bi se utvrdilo činjenično stanje, odnosno ko je sve znao ili mogao znati podatke koje je po zakonu bio dužan da dostavi Sudskom savjetu.

Zabrinjava loša komunikacija između sudova i Sudskog savjeta. Iako je ovaj slučaj bio u medijima i o kome je javnost znala, članovi Sudskog savjeta nisu bili informisani da ovaj predmet postoji i nisu podnosili inicijative da se informišu o predmetu kada je bio aktuelan. Sa druge strane, sud u kom je ovaj sudija osuđen nije po službenoj dužnosti informisao Sudski savjet da je sudija osuđen, što je u krajnjem dovelo do ove situacije.

<https://www.vijesti.me/zabava/67005/opsta-tuca-u-vise-familija-zekic-policija-intervenisala>

Ovo je jedan od primjera kako sudije izbjegavaju disciplinsku odgovornost koja bi na kraju rezultirala kaznom ili u krajnjem otkazom i bila opomena i za druge sudije da se ponašaju u skladu sa etičkim kodeksom. Takođe, za ove propuste niko nije odgovarao, iako je upućena inicijativa o prikupljanju podataka u tom smjeru od strane Sudskog savjeta. Međutim, jasno je da je došlo do kršenja odredbi člana 32 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama koji kaže da „Sudovi su dužni da Sudskom savjetu, na njegov zahtjev, dostave sve podatke i obavještenja iz okvira svoje nadležnosti, u roku koji odredi Sudski savjet. Ako ne postupi po zahtjevu Sudskog savjeta iz stava 1 ovog člana, sud je dužan da bez odlaganja da razloge zbog kojih nije postupio po zahtjevu. Takođe je prekršen i član 19b Zakonika o krivičnom postupku, koji kaže da „O okolnostima iz stava 1 ovog člana, sud će po službenoj dužnosti, u roku od tri dana od donošenja odluke, obavijestiti organ ili poslodavca kod koga je okrivljeni zaposlen.“ Sudski savjet je zatražio kompletne spise predmeta od predsjednika Osnovnog suda u Kotoru, kako bi se utvrdilo činjenično stanje, odnosno ko je sve znao ili mogao znati podatke koje je po zakonu bio dužan da dostavi Sudskom savjetu. Međutim, na osnovu dostupnih podataka jasno je da je odgovornost na postupajućeg sudiju i predsjednika Osnovnog suda u Kotoru. Očigledna namjera da se sudija abolira za krivično djelo koje je izvršio su potvrda svih negativnih ocjena koje pravosuđe dobija u kontinuitetu kroz izvještaj EU i relevantnih međunarodnih organizacija i NVO sektora.

Suštinsko pitanje u ovakvoj ili sličnim situacijama je prevencija zasnovana na etičkoj utemeljenosti, utvrđivanju odgovornosti, neizbjegavanju odgovornosti, profesionalnosti, jer svi nosioci sudijske funkcije ne odgovaraju samo Sudskom savjetu, nego ukupnom društvu i građanima.

Na četvrtoj sjednici koja je održana 29.07.2020. godine utvrđeni dnevni red je bio:

1. Usvajanje zapisnika sa XIV sjednice, održane 20.07.2020. godine;
2. Intervju sa kandidatima prijavljenim na oglase za izbor predsjednika Upravnog suda Crne Gore, Osnovnog suda u Ulcinju i sudova za prekršaje u Podgorici, Budvi i Bijelom Polju;
3. Donošenje odluke po internom oglasu za trajno dobrovoljno raspoređivanje jednog sudije u Osnovni sud u Podgorici;
4. Prigovori na odluku Komisije za Etički kodeks sudija EK.br.3/20 od 13.03.2020. godine;
5. Inicijativa Radojke Nikolić, sudije Vrhovnog suda Crne Gore, Danijele Vukčević, sudije Privrednog suda Crne Gore i Miodraga Pešića, sudije Višeg suda u Podgorici u smislu člana 102 Zakona o Sudskom savjetu i sudijama;
6. Dopisi predsjednika Suda za prekršaje u Bijelom Polju;
7. Imenovanje predsjednika i članova komisija za testiranje, napredovanje i trajno – dobrovoljno raspoređivanje;
8. Nacrtr Izmjena i dopuna Zakona o Sudskom savjetu i sudijama;
9. Izmjene i dopune Poslovnika Sudskog savjeta;
10. Pritužbe;
11. Tekuća pitanja.

Kada je u pitanju 4. tačka, Sudski savjet je donio odluku da se prigovori na odluku Komisije za Etički kodeks sudija EK. br.3/20 od 13.03.2020. godine, odbijaju. Kako na ovu tačku dnevnog reda nismo mogli prisustvovati, a nije objavljena na sajtu u dijelu rada komisije za Etički kodeks, uputili smo dopis predsjedniku komisije da nam dostavi iste. Do objavljivanja ovog izvještaja nijesmo dobili povratnu informaciju.

Na petoj sjednici održanoj 19.08.2020.godine su bile tri tačke i to:

1. Konstatovanje prestanka funkcije Branislavu Ratkoviću, sudiji Višeg suda za prekršaje Crne Gore i donošenje rješenja o otpremnini,
2. Raspisivanje javnog oglasa za popunjavanje jednog slobodnog sudijskog mjesta u Višem sudu za prekršaje Crne Gore,
3. Tekuća pitanja.

Na šestoj sjednici održanoj 03.09.2020.godine

1. Davanje saglasnosti na Prijedlog izmjena i dopuna Sudskog poslovnika,
2. Razmatranje Analize potreba racionalizacije pravosudne mreže,
3. Usvajanje Prijedloga zahtjeva za budžetskim sredstvima potrošačke jedinice „Sudstvo“ za 2021. godinu,
4. Zahtjev Centra za alternativno rješavanje sporova za imenovanje člana i zamjenika Etičke komisije Centra.

Savjet je razmatrao Analizu potreba za racionalizacijom pravosudne mreže koju je sačinio ekspert Georg Stawa, u okviru projekta EUROL 2 koji finansira Evropska unija. Racionalizacija mreže sudova predstavlja jedan od ciljeva reforme pravosuđa i jedno od ključnih privremenih mjerila iz pregovaračkih poglavlja 23 i 24.

Na zahtjev Centra za alternativno rješavanje sporova, shodno Zakonu o alternativnom rješavanju sporova, Sudski savjet je predložio sutkinje Osnovnog suda u Podgorici, Anu Delić za predsjednicu Etičke komisije Centra i Milicu Radović za njenu zamjenicu.

Tužilački savjet

U izvještajnom periodu je održana je jedna sjednica Tužilačkog savjeta.

Na sjednici koja je održana 18. septembra su bilo je 10 tačaka dnevnog reda:

1. Usvajanje zapisnika sa V sjednice održane 26. juna 2020. godine
2. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 1. jula 2020. godine da se utvrdi pravo na isplatu dodatka na osnovnu zaradu po osnovu prekovremenog rada specijalnim tužiocima za maj 2020. godine; da se uvede prekovremeni rad i utvrdi pravo na isplatu dodatka na osnovnu zaradu po ovom osnovu za državnog tužioca Vukasa Radonjića; da se utvrdi pravo na isplatu dodatka po osnovu dežurstva pripravnosti za jun 2020. godine državnim tužiocima; da se državnoj tužiteljki Ljiljani Klikovac utvrdi pravo na zaradu shodno članu 98 stav 3 Zakona o Državnom tužilaštvu; da se uvede prekovremeni rad i utvrdi pravo na isplatu dodatka po ovom osnovu državnom tužiocu Siniši Miliću,
3. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 9. jula 2020. godine da se utvrdi pravo na zaradu shodno članu 98 stav 3 Zakona o Državnom tužilaštvu državnim tužiocima: Dejanu Đorojeviću, Zeljku Pejovicu, Sofiji Lukovac, Vanji Sindic, Vjeri Mićunović Vladimiru Savoviću, Aldinu Kalaču i Dušku Milanoviću; da se uvede prekovremeni rad državnom tužiocu Siniši Miliću; da se usvoji Izvještaj o raspoloživim sredstvima i troškovima državnih tužilaštava i Tužilačkog savjeta Sekkretarijata za period i-VI mjesec 2020. godine,
4. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 22. jula 2020. godine, da se usvoji Izvještaj Komisije za normativnu djelatnost te zauzme stav u dijelu prekovremenog rada; da se utvrdi pravo na zaradu.
5. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 3. avgusta 2020. godine da se usvoji Nacrt programskog budžeta za rad svakog državnog tužilaštva posebno i Tužilačkog savjeta za 2021. godinu; da se članovima Komisije za pitanja budžeta utvrdi pravo na isplatu prekovremenog rada shodno evidenciji TS br 158/2020 od 19. juna 2020. godine,
6. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 20. avgusta 2020. godine, da se utvrdi pravo na zaradu u skladu sa članom 98 stav 3 Zakona o Državnom tužilaštvu državnim tužiocima: Mirjani Tankosić Vučinic, Danijeli Božović, Maji Ščepanović, Vesni Krivokapić, Ireni Burić, Amri Sujković; da se utvrdi pravo na varijabilni dio zarade Komisiji za trajno i dobrovoljno raspoređivanje za avgust 2020. godine; da se utvrdi pravo na varijabilni dio zarade članovima Komisije za normativnu djelatnost za avgust 2020. godine,
7. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 25. avgusta 2020. godine, da se donese odluka o uvođenju prekovremenog rada specijalnim tužiocima i državnim tužiocima upućenim u Specijalno državno tužilaštvo od 01.09.2020. godine do 31.10.2020. godine; da se utvrdi pravo na varijabilni dio zarade Veljku Rutoviću za februar i jun 2020. godine, shodno dostavljenom Izvještaju; da se utvrdi pravo na isplatu dodatka na osnovnu zaradu po osnovu dežurstva i pripravnosti državnim tužiocima za jul 2020. godine,
8. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 3. septembra 2020. godine da se utvrdi pravo na isplatu naknade po osnovu prekovremenog rada za jul 2020. godine specijalnim tužiocima; da se utvrdi pravo na varijabilni dio zarade za jun i jul 2020. godine državnom tužiocu Dušku Milanoviću, shodno izvještaju TS br. 227/2020 od 27. avgusta 2020. godine.
9. Konstatacija o donošenju odluke telefonskim, odnosno, elektronskim putem 11.09.2020. godine da se u skladu sa korigovanim podacima ispravi odluka TS br. 223/2020 od 20. avgusta 2020. godine da se donese rješenje o formiranju Plana integriteta.
10. Razmatranje pritužbi

Konstatovali su da su državni tužioci, kao i zaposleni u Državnom tužilaštvu, izloženi i da svakodnevno dolaze u situaciju da budu zaraženi. I dalje se sjednice održavaju elektronski, a nisu dostupni podaci kada se razmatraju pritužbe na rad državnih tužilaca.

I dalje na veb sajtu Tužilačkog savjeta u dijelu komisije i vijeća, u dijelu Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca, ne može se naći bilo kakva informacija gdje bi trebalo da stoji, jer je ta strana uklonjena, pa se informacije o eventualnim postupcima protiv državnih tužilaca ne mogu pronaći. Sajt Udruženja državnih tužilaca ima samo početnu stranu, bez ijedne postavljene informacije kako za same tužioce tako i za građane. <https://sudovi.me/udtz>

U dijelu odluka disciplinske komisije poslJednja vijest je iz 2013. godine <https://sudovi.me/tzsv/sadrzaj/w4XR>

IV ZAKLJUČAK

Skupštinski odbori

Skupština Crne Gore i odbori su radili smanjenim kapacitetom jer su parlamentarni izbori bili raspisani za 30. avgust. U skladu sa tim, brojnim poslanicima je u fokusu bio više terenski rad za naklonost birača, nego rad u Parlamentu. Shodno tome je i broj sjednica u trećem kvartalu bio značajno manji. Karakteristično je bilo to da je i dalje rad bio uz bezbjedonosne mjere nošenja maski u Skupštini.

Praćenje odbora i dalje ukazuje na odsustvo političkog dijaloga između partija na vlasti i opozicije. Odbor za ljudska prava je nekarakteristično imao samo jednu sjednicu u ovom intervalu, što ne bi smjelo da se dešava bez obzira što su parlamentarni izbori. Teme kojima se ovaj odbor bavi ne smiju biti stavljene po strani, bez obzira da li su izbori ili ne. Transparentnost ovog Odbora je i dalje visoka. Pored toga što redovno na svojim sjednicama poziva relevantne predstavnike NVO i predstavnike međunarodne zajednice, na sajtu Skupštine se u dijelu rada o ovom Odboru nalaze sve bitne informacije u vezi sa radom istog.

Odbor za Evropske integracije i dalje više protokolarno usvaja izvještaje, bez suštinske snage da utiče na proces evropskih integracija Crne Gore. Ohrabruje činjenica da se na sjednicu Odbora pojavio glavni pregovarač Crne Gore sa EU, čime je podigao dignitet ovog tijela. Takođe su se na poziv i predstavnici drugih institucija pojavili pred odborom, što je u skladu sa nadležnostima i kontrolnom funkcijom ovog tijela.

Zakonodavni odbor je bio najaktivniji u ovom periodu i usvojio je priličan broj predloga zakona, a da predstavnici partija na vlasti nisu imali posebnih nedoumica ili dodatnih amandmana. Jedan od mogućih razloga je i taj što su bili izbori pa aktuelna skupštinska većina nije željela da, ukoliko se odnos snaga promijeni, određena zakonska rješenja budu blokirana.

Sudski i Tužilački savjet

Zabrinjava loša komunikacija između sudova i Sudskog savjeta. Ponavljaju se situacije da kada treba da se protiv sudije pokrene disciplinski postupak, isti traži da napusti sudijsku funkciju i postupak se obustavlja. Na ovaj način se odgovornost u pravosuđu ne može izgraditi i sudije šalju lošu poruku građanima da za njih zakon ne važi i da su nedodirljivi. Neophodno je da se hitno izmjeni i dopuni Zakon o Sudskom savjetu i sudijama i da se pitanje razrješenja i disciplinske odgovornosti sudija unaprijedi, odnosno da ove izmjene obuhvate i sve one sporne situacije na koje je Savjet nailazio primjenom zakona od njegovog usvajanja.

Transparentnost Tužilačkog savjeta tokom izvještajnog perioda je i dalje niska, naročito informacije na zvaničnom sajtu Savjeta u dijelu rada Komisije za Etički kodeks državnih tužilaca, čije su informacije uklonjene. Informacije koje su dostupne su stare nekoliko godina. Jedino što se donekle na vrijeme objavljuje su aktuelnosti iz rada, ali sa zakašnjenjem od nekoliko dana. Jedan od ključnih koraka koje će morati nova parlamentarna većina da relizuje je izbor Vrhovnog državnog tužioca u Parlamentu u što kraćem vremenskom periodu, jer je ova institucija već predugo u VD stanju.